

ZDJELASTE KACIGE I RIMSKO STAKLO

ZAGREB – Jedinstvena cjelina arheoloških nalaza koje su naši arheolozi iskopali posljednjih dvadeset godina na sustavnim iskopavanjima na području Žumberka, predstavljena je na vrlo preglednoj izložbi u zagrebačkom Arheološkom muzeju. Pod nazivom »Žumberak od prapovijesti do kasne antike« autori izložbe obradili su najznačajnije nalaze – Zoran Gregl iz Arheološkog muzeja u Zagrebu razdoblje antike, a Želimir Škoberne iz Muzeja grada Zagreba pretpovijesno doba. Izložbu koja će biti otvorena do 21. travnja ove godine otvorio je dr. Antun Vujić.

Žumberačka gora, iako tek tridesetak kilometara udaljena od Zagreba, doista je svijet za sebe u kome je stalo vrijeme, posebice

danas kad je na tom području sve manje stanovništva. Zato se u nevjerojatnim cjelinama i slojevima otkrivaju sačuvani tragovi prošlosti. Prvo je kod sela Gornja Vas 1982. godine počelo arheološko iskopavanje ranocarske nekropole. Arheolozi sa Zoranom Greglom na čelu otkrili su paljevinsko groblje srednje veličine s kamenim grobnim konstrukcijama (64 groba), koje je dalo iznimne nalaze urni u obliku kuće i gotovo potpuno sačuvane staklene urne sa stijenkama tankim poput ljuske jajeta. Arheolozi tu nekropolu datiraju u 1. i 2. st. poslije Krista. U središnjem Žumberku nađeno je još nekoliko sličnih nekropola iz istog razdoblja (selo Bratelji, te Mrzlo polje gdje su istraživanja u početnoj fazi).

Izložba pokazuje i nalaze s prapovijesnog grobišta kod sela Budinjak, što taj lokalitet stavlja u red vodećih u ovom dijelu Europe, posebno zbog zdjelastih kaciga pronađenih u vojničkim, kneževskim grobovima, koje su datirane u starije željezno doba (8. st. prije Krista). Jedna od tih kaciga restaurirana je u vrhunskoj radionici za metal u Mainzu, a originalni dijelovi pokazani su na izložbi (na slici). Upravo se na tom lokalitetu nalaze i brojne posude, sjekire i drugi nalazi koji pridonose poznavanju ranoželjeznodobne metalne proizvodnje, religije i načina života Žumberka koji je u prošlosti imao mnogo veće značenje nego danas.

D. Jendrić

Robert ANIĆ

Vitrina sa zdjelastom kacigom koju je pronašao Želimir Škoberne u Budinjaku